

Tas Latweefchu draugs.

1839. 4 Mai.

18ta lappa.

Latweefchu drauga mihliga luhgšana us wiffahm Widsemmes un Kursemmes muifchu waldifchanahm un draudfchm.

No Deewa puffes jel gahdajeet nahkofchôs gaddôs, fa arri lohpu barriba pa magafihneem tohp fakrahta us seemu un pawaffaru. — Lai fchi irr ta mahziba, fas mums no fcha pawaffara truhkuma atlezz! Behrnu behrni mums wehl par to pateifs.

J a u n a s f i n n a s.

Is Ollenderu semmes. Lai deenai par gohdu, kurrâ augsti zeenigs Kreewu leelwirfts Aleksander Nikolajewitfch irr bijis Sahrdam-pilfatâ un Petera I namminu apraudfijis, Ollenderu kehina raddi tur patt nammâ irr likkufchi stahdihc peeminas akminu, kam arri pats leelwirfts, garram eedams, us kreewifki pahri wahrdinus usfweede. Zitti gahje luhfoht, fo gan effoht rakstijis; raug'! tad atradde to perfchianu: "Engeli, jel fargajeet ar fa-weem fpahrneem fcho pasemmigu ehzinu! Te tas leels wihrs irr apzerejis to, fas winna walftibai ihsten' par labbu bija; te irr ta fakne no Kreewu walftibas leeluma!" — Kad Peters preefch 142 gaddem ranni pilfatâ mahzijahs fuggus buhweht, tad winfch tai nammâ pee nabbagas atraifnes dshwoja, kam 6 behrni bija. No turrenes aiseedams, winfch katram behrnam fchkinfoja fudraba biKeri. Weens no fcheem biffereem, laut gan daudfreis fihlam dohts, taf wehl atraddahs pee nabbaga fuggu-timmermaana, tahs atraifnes behrnu behrna, un taggad pafcham leelwirftam gohdam tikke atwehlehrs. Un fchis tuhlin irr gahdajis, lai nabbaga wihrum us wiffu muifchu dohd fchehlastibu.

Is Rihges. Widsemmes waldifchanas teefa irr fuddinajufe, fa fchinni gaddâ ar 12tu Zuhni Widsemmes muifchneekem un leelkungeem leela runnas deena eefahlfchotees.

Is Widsemmes. Daschâ Widsemmes faktâ wehl dauds tumfibas, un arri muifhu laifôs kristiti zilweki wehl aplam ar mahnu- un elku-tizzibu allojahs un apmahnahs. Swehti Deewa raksti gan lehti faprohtami, kad zilweks ar apdohmigu prahtu rakstôs mekle, un tee irr fpehzigi, tumfchu laufchu prahtu apfkaidroht un behdigas firdis eepreezinahc. Det mas dwehfehu irr, fas no wiffas firds pehz flaidras atfihfchanas dfennahs, fas Kristus gaischumu wairak mihfo, ne fâ tumfibu un blehnas. Daschi labbâs deenâs gan dohma, fa ihstena tizziba

winnu firdis eefaknojusees, tomehr fahrdinafchanas un behdu laikâ no ta dsihwa Deewa atfahpjahs, us elka-deeweem un mahnekteem pataudamees. Klaufaitees nu, mihti lassitaji, fo jums stahstischu, un noschehlodami noschehlojeet tohs, kas sawâ tumschâ prahtâ dohma, ka laikam skahde un nelaine, zeefchanas un gruhctibas no kehmeem, no burfchanas un no lahdeschanas, un no zitteem tahdeem neekeem jekotees. — Diwi faimineekeem mahjas-buhfchana labbi ne isdewehs. Dohmadami sawâ tumschâ prahtâ, ka tee wezzi faimineeki no schahs mahjas swehtibu effoht aisnehmuschi lihds un puhkus un mirruschu garrus atstahjuschi par eedsihwotajeem. Winni nu palihdsibu mekleja, fazzidami: "Laikam buhfschoht jamekle sihlneeku un paredsetaju, kas to neswehtibu isdsennoht, ka tee to swehtibu un gausumu atnemmoht." Tad weens aisbrauzis us sweschu draudsi pee kahdu sinnamu sihlneeku, kas leelijahs, ka mixeronus un gribbetajus spehjoht isdsiht. Oherais nogahjis us muischu pehz brandwihnu, ar fo to labdarritaju usnemt. Kad nu tas sihlneeks bijis atwests, tad to usnehmuschi ar dauds preeku un meelosjuschi; tad prassijuschu: woi arridsan wifs pascham lihds effoht? Sihlneeks atbildejis: plintes un pulwera gan buhfschoht waijadsigs. Kad nu wifs bijis gattaws, tad sihlneeks pawehlejis, lai nu schaunohht frustaniski rijâ un kuhctis; lai prassohht weens ohttram: fo tur schauni? tad lai atbildohht, ka tam wezzam mirruscham jeb ispohtstam faimineekam azzis ischaunohht; tad tee puhki behgfschoht. Nu tam blehdneekam, kas winnus tâ apmahnijis, istabâ pee galda fehfschoht, un sawu kungi ar gaku un zitteem meelasteem peepildoht un sawu rihkli ar brandwihnu applazzinajohht, abbi faimineeki rijâ, lohpu-kuht un sirgustall wißds tschetrds faktds schahwuschu, pee kaera schahwuma fleegdami: "Jahn! Uhdam! es tewim azzis ischauschu!" Wißu nodarrijuschu, sihlneeks us abbeem fazzijis, ka nu us preekschu labbi eefchoht ar lohpeem un sirgeem un wifs ar augsteem augloschotees. Kad nu to prassitu naudu nomakfajuschu par to labbdarrijumu, tad pehdigu glahsi brandwihna nodsehruschu, fo sihlneeks noswehtidams no sawas puffes dewis, un preezigi pawaddijuschu us mahjahm, pateikdami par to paklausijumu. — Brihnum, at brihnum! ka wehl muhsu laikds tahdas blehnas zeeni! Lai Deews peedohd teem, kas ar tahdahm blehnahm irr dohmajuschu sawus brahlus apmahniht. Lai tas Kungs pehz leelas apschehloschanas skaidram gaischumam no swehteem raksteem leek atspihdeht muhsu starpâ, ka ne atrohdahs wairs, kas tahdas blehnas saenem, un tik besdeewigeem mahneem tizz. — Mahzitais, no tahdeem ehmeem dsirdejis, lifke abbeem faimineekeem preekschâ nahkt. Wißu isklaujis, winsch tohs mahjija no swehteem raksteem, zil gauschi tee zaur tahdeem nedarbeem sawas firdis apgruhctinajuschu un dwehfeles sagahnijuschu. Bet, woi to tizzeseet? Tas ohts wihes ne gribbeja few paschu par wainigu atsiht; schis wißus Deewa rakstus sinnoht, puschelneeks scho effoht peewihlis, itrin kâ Gewa Uhdamu. Pirmais atkal mekleja aisbildinatees tâ: "schis ne effoht puhku-zeenitais, jo tapehz winnus effoht isdsinnis; schis ne effoht grehku darrijis, bet labbu; woi schis effoht fo sadis, woi zittu nokahwis, woi laulibu pahskahpis?" — Ak, tamu leelu tumsibu! Mahzitais nu gan parahdija, kahdâ dsikâ bes-

dibbenigâ pasufchanâ tee jau effoht eekrittufchi, un zif gauſchi noſchehlojami tee par ſawu mahnu tizzibu, tâ winnus usrunnadams: "tu, ohtrajs, wiſſu wainu no ſewis nogreedsams, ſakki, ſaunais tewim effoht peefittees, ka tew to bij darriht. Bet woi tu ne ſinni, ka ikweens teek ſahrdinachts no ſawas paſchas eegribberſchanas; un kad eekahroſchana irr eenehmusees, tad ta grehku dſemde? (Jehk. 1, 14. 15.) Woi tu ne gribbi atſiht, ka no paſcha ſirds nahk ſaunas dohma? — Un tu, pirmajs, woi tu, tahds zeets, neatgreesigs grehzineeks buhdams, ne gribbi atſiht, ka wiſſi, kas ſihleſchanas zeeni, irr tam Kungam weena negantiba? Teeſcham, tu pehz ſawas zeetas un neatgreestas ſirds paſcham ſakrahjees par mantu to duſinibu us to deenu tahs duſinibas un parahdiſchanas tahs taiſnas Deewa ſohdibas. (Reem. 2, 5.) Deews, ſawus behenus ar gruchtibahm un behdahm peemekle, lai tee atgreeschahs no grehkeem; bet tu ſawâ tumſchâ prahtâ dohma, ka kruſts no ſauneem garreem un burſchanas zekahs. Tu ſawâ ſirdi un ar ſaweem darbeem to weenigu, dſihwu Deewu ſaimo, us mahneem pataudamees, un zittus glahbejus mekledams, kâ ween to weenigu. Bads un truhkums, wahjiba un ſahpes, wiſs nahk no Deewa, panefs to ar pazeefchannu, apkluffini ſawu apbehdinatu ſirdi ar Deewa luhgſchannu, tad tu warrehs behdu laikâ eepreezinatees ar to jauku Deewa apſohliſchannu: "Es tew ne atſtahſchu, nedſ tew pamettifchu." (Ebr. 13, 5.) Tâ mahjitais winnus wehl usrunnaja. Kad pirmajs, apdohmigs palizzis, zekds mettehs, un ſwehti apnehmehs, jo prohjam ar Deewa palihgu tâ wairs ne ſagahnitees, un gruchtâ behdu-laikâ pee ne kahda zitta atweeglinafchannu mekleht, kâ ween pee ta Kunga, kas irr ſazzijis: "nahzeet ſchurp pee mannim, wiſſi, kas juhs effat behdigi un gruchtſirdigi; es juhs gribbu atweeglinah!" (Matt. 11, 28.) — Pehz kahdahm neddetahm ohtrajs jaunu ſeewu prezzesa. Pehz laulaſchanas no Deewa namma pahrbraukdami, laikam ilgi krohgâ aiskawejufchees, mahjâs pahrnahkufchi, ſirgs ſprahge tanni paſchâ nakti. Ahu! Kur nu bij ſihſneeka ſpehks? Ko nu palihdſeja winna ehrmi? — Gan redſams, ka mahnutizzigu laufchu mahja eet pohſtâ un dſihwoſchana iſgaift. Kad dohma, ka lohpi, ſirgi apburti, tad wairs labbi ne apkohpi, un zaur nekohpſchannu lohpi nihkſt un ſprahgſt. Paſchi pa krohgeem dſerr un plihſte zauru nakti, ſirgi ſtahw ſaltumâ peefeeti pee krohga durwim, un ne kas teem naw preekſchâ. No krohga pahrbraukufchi, gull zauru deenu, ne weens lohpinus ne luhko jeb barro. Woi tad irr brihnumſ, kad tahdâs weetâs neſwehtiba wairojahs wairumâ, kad bads un truhkums peemettahs, kad wiſs nihzin nonihkſt? — Tahdi irr dſerſchanas un palaiſchanas un mahnu-tizzibas augli! —

— a m c —

Râ ſihpotus warr audſeht lohſti leelus un gahrdus.

Portugihſeru ſemmé, fur laudis dauds ſihpotu ehd un winnus mitho teelus un gahrdus, winnus audſe tâ. Iſrohl pa to dohbi, fur ſawus ſihpotus gribb eefeht, ſchlippeta diſkumâ to ſemmi nohſt, tad to appakſchaju ſemmi ſaminn labbi zeet un to noraktu atkal weegli uſſweeſch wirſû. Schai ſemmé eeſtahd ſihpoti-

aus libbs 6 tukus zittu no zitta, taifa katram bedriti apfahrt, fas libbs 5 tukus
 dsikumâ un puffereschu woi 3 tukus plattumâ; un tad arri ne aismirst, win-
 nus pa faufu laifu labbi apleet. Tâ tee sibpolini zaur to semmi, fas winneem
 bedrites apfahrt, deesgan fargati, fa ne iskalst, un kad winni nu arri, deht tahs
 zeetas semmes appakschâ, dsikas faknes ne warr dsiht, tad pee winneem wifs
 augfchanas spehfs mettahs us sibpokeem pascheem, fas tadeht isaug brihnum'
 leeli un paleef sohti gahrdi. (G. E.)

Bezzehtwu fakkami wahrdi.

18.
 Tahbi strahdneeki gauscham retti atrohnami, kas to melle, kas tam Kungam tiht,
 un ne fawu gohdu un labbumu.

19.
 Eita un eededsinajeet wissu pasauli (prohti: ar to uggunt, to Kristus irr atnessis
 pasaulê).

20.
 Tam launam wifs irr launs. Kam galwa apfahrt eet, tam greeschahs wiffas lee-
 tas apfahrt.

21.
 Ja tu pasauli gribbi us labbu greeft, tad greesch' papreeksch few paschu us labbu.
H. B.

Sinna, zil naudas 2. Mai-mehn. deenâ 1839 eeksch Nihges makfaja
 par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Subr. nauda.		Par	Makfaja:	Subr. nauda.	
		Rb.	K.			Rb.	K.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1	30	1	pohdu (20 mahrzineem) waffu	7	—
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	—	—	tabaka	—	65
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2	50	—	fweefta	2	50
—	ausu	—	60	—	dsselfes	—	75
—	firnu	1	50	—	linnu, frohna	2	—
—	rupju rudsu = miltu	1	25	—	brakka	1	80
—	bihdeletu rudsu = miltu	1	80	—	kannepu	—	90
—	bihdeletu kweeschu = miltu	3	50	—	schfichtu appinu	3	—
—	meeschu = putrainu	1	50	—	neshfichtu jeb prezzes appinu	2	—
—	eefala	1	10	—	muzzu filku, eglu muzzâ	8	50
—	linnu = sehklas	2	—	—	lasdu muzzâ	9	—
—	kannepu = sehklas	1	25	—	smalkas fahls	4	50
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	4	50	—	rupjas baltas fahls	4	75
1	barrotu wehrschu gaku, pa pohdu	1	20	—	wahli brandwihna, puffdegga	7	25
				—	diwdegga	10	—

Weenu subraba rubli warreja dabbuht par 347 kapeikeem warra naudas.

Libbs 2. Mai pee Nihges irr atnahfufchi 336 fuggi un aisbraufufchi 11.

Brihw drikkcht. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. E. E. Napierfky.